

Vergaderjaar 2017–2018

34 775 IV

Vaststelling van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2018

O

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 mei 2018

Met genoegen doe ik u mede namens Minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid verslag van het bezoek dat wij van 29 april tot 3 mei 2018 brachten aan de bovenwindse eilanden.

Het Caribisch deel van het koninkrijk, in het bijzonder Caribisch Nederland, verbindt ons politiek en bestuurlijk. Deze reis van een betrokken vakminister en de bewindspersoon die een coördinerende verantwoordelijkheid heeft voor dit beleidsterrein, onderstreept die gemeenschappelijke verantwoordelijkheid en kan model staan voor de wijze waarop het kabinet praktisch en concreet invulling wil geven aan deze taak.

Op Sint Eustatius werden wij ontvangen door de regeringscommissaris, de heer Franco, die verslag deed van de eerste maanden na inwerking-treding van de helaas onvermijdelijke tijdelijke wet taakverwaarlozing. Het leggen van de verbinding met de bevolking is kernpunt geweest bij de start van de werkzaamheden van de regeringscommissaris en zijn plaatsvervanger de heer Stegers. Er zijn townhall meetings georganiseerd waarin de bevolking zich heeft kunnen uitspreken. Er is veel geïnvesteerd in de ambtelijke organisatie; zij zullen het eiland straks met hun professionaliteit moeten schragen. En het door de regeringscommissaris ingestelde wekelijks inloopspreekuur blijkt in een grote behoefte te voorzien.

Tijdens het bezoek spraken wij met vertegenwoordigers uit de zorgsector, het openbaar lichaam en de justitiediensten over onder andere huiselijk geweld en kindermisbruik. Afgesproken is om de samenwerking tussen rijk, rijksdiensten en lokale diensten te versterken op deze prioritaire thema's. Tijdens een bespreking met de leden van de breed samengestelde maatschappelijke adviesraad, hebben we een goed beeld gekregen van de belangrijke rol die dit gremium speelt bij de discussie over

prioriteiten en concrete maatregelen die Sint Eustatius verder moeten helpen. De leden van de adviesraad hebben niet alleen contacten met het tijdelijk bestuur, maar staan ook ieder voor zich in nauw contact met hun eigen netwerk op het eiland. Namens de Raad werd een petitie aan Minister Grapperhaus aangeboden over het belang van regelmatige aanwezigheid van een notaris op Sint Eustatius en het creëren van een mogelijkheid om notarissen uit Sint Maarten akten te laten passeren op Sint Eustatius (en Saba). Ook de bijeenkomst met de ambtelijke staf van de regeringscommissaris was in dit opzicht illustratief. Hun inzet en het enthousiasme geeft hoop voor de toekomst, hoewel natuurlijk ook voor hen geldt dat niet intenties maar daadwerkelijke verbeteringen er uiteindelijk toe doen. Tijdens een gezamenlijke eilandtoer met de regeringscommissaris stond de voortgang van de wederopbouw van Sint Eustatius centraal, en bezochten we een aantal projecten op het terrein van duurzaamheid en faunabeheer. Minister Grapperhaus en ik losten samen het startschot voor de campagne om autowrakken van het eiland te verwijderen.

Zoals toegezegd zal ik uw Kamer voor 1 juni een meer gedetailleerde voortgangsrapportage over Sint Eustatius sturen.

Op Saba heeft het bestuurscollege een toelichting gegeven op de investeringsplannen die zijn ontwikkeld, bijvoorbeeld voor de haven, een belangrijke levensader voor het eiland. Het geldt dat beschikbaar is in het kader van wederopbouw en de middelen die in het regeerakkoord hiervoor zijn uitgetrokken, kunnen samen met de eilandelijke fondsen helpen bij het verwezenlijken van deze voornemens. Indringend was een gesprek met de hulpverleners die betrokken zijn bij het ondersteunen van gezinnen waarin een samenstel van problemen zorgt voor ernstige situaties, zeker als daarbij ook kinderen betrokken zijn. Kleinschaligheid en beperkte mogelijkheden ter plekke zorgen voor extra uitdagingen. De betrokkenheid en het samen optrekken van alle partners – onder andere de wijkagent, voogdijraad en psychiatrisch specialist – dwingt groot respect af. De Minister van Justitie en Veiligheid heeft toegezegd te willen helpen bij het bij de tijd brengen van het wettelijk kader, dat nu soms nog schril afsteekt bij dat in Europees Nederland.

Een toer over het eiland gaf de veerkracht van de Sabanen goed weer. Na de orkanen Irma en Maria heeft Saba de wederopbouw voortvarend opgepakt. De voorbereidingen op het volgende orkaanseizoen zijn in volle gang. Met de eilandsraad is gesproken over de bereikbaarheid van de politie in relatie tot de aansturing vanuit Bonaire, de verschillende aspecten van onder andere drugsbestrijding en de noodzaak voor een gezamenlijke aanpak ervan. Hierbij zijn grensbewaking en handhaving, maar ook preventie aan bod gekomen. Symbolisch stelden wij een nieuwe transportleiding voor drinkwater in gebruik, die is aangelegd met ondersteuning van het Ministerie van IenW. Door dit project is voor alle eilandbewoners voldoende drinkwater van goede kwaliteit beschikbaar, tegen een prijs die een stuk lager is dan voorheen.

Op Sint Maarten is uitvoerig gesproken met de Minister-President, de Minister van Justitie en de overige leden van het kabinet. Ondanks de trage voortgang van de kabinetsformatie vindt de praktische uitwerking van het versterkt grenstoezicht en de vormgeving van de Integriteitskamer volgens plan plaats. Hetzelfde geldt voor de start van de wederopbouwspanningen onder regie van de Wereldbank, hoewel de komst van een missionair kabinet zeker voor versnelling zou moeten kunnen zorgen. De bijstand door personeel van de Dienst Justitiële Inrichtingen bij het runnen van de gevangenis Point Blanche is tot 1 augustus verlengd, echter onder de strikte voorwaarde dat op de kortst mogelijke termijn een actieplan wordt opgesteld dat zicht biedt op houdbare verbeteringen in de nabije toekomst, inclusief de personele maatregelen die daarbij onvermij-

delijk zijn. Sint Maarten heeft de deadline van 1 mei voor het indienen van een begroting niet gehaald, maar op 8 mei is de begroting alsnog door de Staten goedgekeurd en ter beoordeling naar het CFT gezonden.

Na mijn vertrek (op 2 mei) heeft de Minister van Justitie en Veiligheid nog werkbezoeken afgelegd aan het Korps Politie Sint Maarten (KPSM), de Point Blanche gevangenis, de Kustwacht en het Alpha-team (waarin alle instanties betrokken bij grensbewaking samenwerken).

Hij heeft daarbij vastgesteld dat de personele bijstand, die vanuit de Nationale Politie (in het kader van de wederopbouw) wordt verleend aan het KPSM, op een groot maatschappelijk draagvlak steunt. Ook zijn de intercollegiale verhoudingen uitstekend. De inbreng vanuit de NP heeft zijn meerwaarde bewezen. Ten aanzien van de gevangenis heeft de Minister zelf kunnen vaststellen dat de schade aan het gebouw nog steeds zeer aanzienlijk is en dat er nog een lange weg te gaan is vooraleer er weer een acceptabel niveau bereikt zal zijn. Met hulp van experts van de Dienst Justitiële Inrichtingen van het Ministerie van JenV, op basis van financiering door BZK, zal Sint Maarten het hierboven genoemde actieplan gevangeniswezen opstellen.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops